

Dr. Tribl Norbert, Ph.D.

Közigazgatási anyagi és eljárási jog
Munkaügyi és Társadalombiztosítási Igazgatási alapképzési szak

5.
Helyi önkormányzatok

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.6.2-16-2017-00007

A tárgy jellege:	Kollokvium
Szak:	Munkaügyi és Társadalombiztosítási Igazgatási alapképzési szak
Tárgyfelelős intézet:	SZTE Állam- és Jogtudományi Kar Közjogi Intézet
Oktatók	Dr. Tribl Norbert, Dr. Siket Judit Sára
Elérhetőség:	 tribl.norbert@szte.hu
Tantárgyi kreditpontok:	2 kredit
Követelmények:	Coospace adatlap szerint

Tartalom

I. Az önkormányzatok	3
II. A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályrendszer	3
III. Önkormányzati rendszer Magyarországon.....	3
IV. Helyi önkormányzatok az MötV alapján	4
V. A helyi önkormányzatok feladat és hatáskörei.....	5
V.1. Önkormányzati feladatok	5
V.2. Önkormányzati államigazgatási feladatok	6
V.3. Önkormányzati hatósági ügy	7
V.4. Államigazgatási hatósági ügy.....	7
VI. Az önkormányzatok típusai	7
VI.1. Települési önkormányzatok (község és a város).....	7
VI.2. Területi önkormányzatok (megye).....	8
VII. Az önkormányzati szervek	8
VII.1. A képviselő-testület	8
VII.1.1. A képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörei.....	8
VII.1.2. A képviselő-testület döntései	9
VII.1.3. A képviselő-testület működése	9
VII.2. A polgármester.....	9
VII.3. A jegyző.....	10
VII.4. A polgármesteri hivatal.....	11
VII.5. A helyi önkormányzatok társulásai	11
VIII. Az önkormányzatok és a központi államhatalom szerveinek kapcsolata.....	11
IX. Ellenőrző kérdések	13
X. Ajánlott irodalom	13

Az olvasólecke elsajátításához szükséges idő kb. 60 perc.

I. Az önkormányzatok

Az önkormányzatok területi alapon szerveződő, az adott terület összes polgárára kiterjedő hatókörű szervezetek, amelyek önálló döntési jogosultsággal rendelkeznek (**függetlenség**) és a központi államhatalomtól való elkülönültség (**autonómia**) jellemzi őket, ugyanakkor az államszervezet részei, ezért az elkülönültség csak viszonylagos.

Az önkormányzatok a közigazgatás szervezetrendszerének részeként annak egy alrendszerét alkotják. **A helyi-területi önkormányzatok elkülönültségük és autonóm működésük miatt decentralizált szerveknek tekintendők, feladataik ellátása során jelentős önállósággal rendelkeznek: a helyi közügyek teljes körében, általános hatáskörrel járhatnak el.**

II. A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályrendszer

Helyi Önkormányzatok Európai Chartája: *„a helyi önkormányzás a helyi önkormányzatoknak azt a jogát és képességét jelenti, hogy – jogszabályi keretek között – a közügyek lényegi részét saját hatáskörükben szabályozzák és igazgassák a helyi lakosság érdekében.”*

Magyarország Alaptörvénye, „az Állam”, 31-35. cikk

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

Egyéb ágazati törvények elszórtan tartalmazhatnak az önkormányzatok feladat- és hatásköreire vonatkozó szabályokat.

III. Önkormányzati rendszer Magyarországon

Magyarországon kétszintű önkormányzati rendszer működik, vagyis megkülönböztetünk települési (helyi) és megyei (területi) önkormányzatokat. A helyi önkormányzatok mellett nemzetiségi önkormányzatok működnek.

A hazai önkormányzati rendszer alapját képező rendelkezés: AT 31. cikk (1) bekezdése, amely szerint *„Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.”* A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg: 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.)

A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot; határozatot hoz; önállóan igazgat; meghatározza szervezeti és működési rendjét; gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat; meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik; e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat; dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről; önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat; a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat; szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében

együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek; törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit a képviselő-testület gyakorolja. A helyi képviselő-testületet a polgármester vezeti. A megyei képviselő-testület elnökét a megyei képviselő-testület saját tagjai közül választja megbízatásának időtartamára. A képviselő-testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint bizottságot választhat, és hivatalt hozhat létre. A helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. Törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a polgármester, a megyei képviselő-testület elnöke, valamint a képviselő-testület hivatalának vezetője vagy ügyintézője számára kivételesen államigazgatási feladat- és hatáskört is megállapíthat.

A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét. A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek előző általános választását követő ötödik év október hónapjában kell megtartani. A képviselő-testület megbízatása a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjáig tart.

IV. Helyi önkormányzatok az MötV alapján

A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás **a helyi közügyekben demokratikus módon,** széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot. **A helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg.**

Települési önkormányzatok a községekben, a városokban, járásszékhely városokban, megyei jogú városokban és a fővárosi kerületekben működnek. A fővárosi önkormányzat települési és területi önkormányzat. A választópolgárok választott képviselőik útján és a helyi népszavazáson történő részvételükkel gyakorolják az önkormányzathoz való közösségi jogaikat. A helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.

V. A helyi önkormányzatok feladat és hatáskörei

Az Möt. Elkülöníti egymástól az önkormányzati és az átruházott államigazgatási ügyeket.

V.1. Önkormányzati feladatok

Az önkormányzati ügyeken belüli megkülönbözteti a **kötelező** és az önként vállalt (**fakultatív**) és az önként átvállalt (**alternatív**) feladatokat.

Kötelező feladatok: Az önkormányzati kötelező feladatokat az Möt. Szerint törvény – bármilyen törvény – írhatja elő. A helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. Ezek többségét ágazati törvények határozzák meg.

Fakultatív (önként vállalt) feladatok: A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - **önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe.** Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

Alternatív (átvállalt) feladatok: A nagyobb gazdasági teljesítőképességű, lakosságszámú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör ellátását - annak egyetértésével - más települési önkormányzat vagy társulása önként akkor vállalhatja, ha azt a lakossági igények indokolják; gazdaságosabban és legalább változatlan szakmai színvonalon; többlet állami támogatás igénybevétele nélkül képes ellátni.

A helyi önkormányzat - törvényben meghatározott esetekben - az állammal kötött megállapodás alapján elláthat állami feladatokat. **A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:**

- településfejlesztés, településrendezés;
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- óvodai ellátás;

- kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- sport, ifjúsági ügyek;
- nemzetiségi ügyek;
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- hulladékgazdálkodás;
- távhőszolgáltatás;
- víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

Törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

V.2. Önkormányzati államigazgatási feladatok

Ha törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a **polgármester**, a **főpolgármester**, a **megyei közgyűlés elnöke**, a **jegyző**, valamint a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal **ügyintézője**

- **számára államigazgatási feladat- és hatáskört állapít meg**, vagy
- honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófaelhárítási ügyekben az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában való részvételét rendeli el,

- az ellátásukhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.
- Ha a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, valamint a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője államigazgatási feladat- és hatáskörében jár el, a képviselő-testület, közgyűlés nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.

V.3. Önkormányzati hatósági ügy

A helyi közügy körében törvény vagy önkormányzati rendelet határozhat meg. Ellátásáért a képviselő-testület felel. Ezt a hatáskört a képviselő-testület a polgármesterre (főpolgármesterre megyei közgyűlés elnökére), a képviselő-testület bizottságára, a társulásra, valamint a jegyzőre (főjegyzőre) átruházhatja. Amennyiben első fokon a képviselő-testület járt el, a döntés ellen fellebbezésnek nincs helye, csak bíróság előtt lehet megtámadni.

Ha bizottság, a társulás, a polgármester vagy a jegyző járt el első fokon, döntése ellen a képviselő-testülethez lehet fellebbezni, amelynek másodfokú döntése támadható meg a bíróság előtt.

V.4. Államigazgatási hatósági ügy

Törvény, vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet határozhatja meg. A hatáskör gyakorlója a polgármester (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke), a jegyző és a polgármesteri hivatal ügyintézője lehet. Az elsőfokú döntéssel szemben főszabály szerint a fővárosi, megyei kormányhivatalhoz lehet fellebbezni.

VI. Az önkormányzatok típusai

Ahogy korábban kifejtettük, Magyarországon kétszintű önkormányzati rendszer működik.

VI.1. Települési önkormányzatok (község és a város)

A községi önkormányzat köteles ellátni mindazokat a törvényben meghatározott feladatokat, amelyek a helyi lakosság alapvető létfeltételeit, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételeinek lehetőségeit biztosítják.

A nagyközségi címet használhatják azon községi önkormányzatok, amelyek a törvény hatálybalépésekor nagyközségi címmel rendelkeztek, továbbá, amelyek területén legalább háromezer lakos él.

A járásszékhely városi, valamint a városi önkormányzat olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzáskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.

A megyei jogú város települési önkormányzat, amely azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, melyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek.

Megyei jogú város a megyeszékhely város és az Országgyűlés által e törvény hatálybalépése előtt megyei jogúvá nyilvánított város (Dunaújváros, Érd, Hódmezővásárhely, Nagykanizsa, Sopron). A megyei jogú város képviselő-testülete a közgyűlés.

VI.2. Területi önkormányzatok (megye)

A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.

A főváros speciális jogállású: egyszerre területi és települési önkormányzat.

VII. Az önkormányzati szervek

VII.1. A képviselő-testület

A helyi önkormányzatok központi szerve a képviselő-testület. Ezen kívül önkormányzati szerv a polgármester, az önkormányzat bizottsága, a társulás, a részönkormányzat, a polgármesteri hivatal és a jegyző. Képviselő-testület saját jogon hozhat döntést, valamennyi egyéb szerv csak átruházott hatáskörben. A megyei és a fővárosi önkormányzatok képviselő-testületei a közgyűlések. Képviselő testület feladat- és hatáskörei lehetnek átruházható, illetve át nem ruházható hatáskörök.

VII.1.1. A képviselő-testület át nem ruházható feladat- és hatáskörei

Az át nem ruházható hatáskörökben kizárólag a képviselő-testület jogosult dönteni. Ezek:

- önkormányzati rendeletalkotás,
- a szervezetalakítással összefüggő fontosabb kérdések,
- egyes – az Möt.v.-ben meghatározott, elsősorban a polgármester, a települési képviselők, valamint az önkormányzati intézményvezetők jogviszonyával összefüggő – személyi döntések,
- a legjelentősebb gazdálkodási hatáskörök,
- a társulásra, az érdekképviseleti vagy a nemzetközi együttműködésre vonatkozó döntések,
- a közterületek elnevezése és
- az önkormányzati jelképekről való döntés.

A képviselő-testület a többi hatáskörét átruházhatja a polgármesterre, bizottságra, társulásra, részönkormányzat testületére és a jegyzőre.

VII.1.2. A képviselő-testület döntései

A képviselő-testület döntése rendelet vagy határozat.

Rendelet: jogszabály, amely nem lehet ellentétes más jogszabállyal. A képviselő testület kiadhat eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott rendeletet, illetve származékos jogalkotói hatáskörben kiadott rendelet. Erről részletesen lásd a jogforrástani leckét.

Határozat: Megkülönböztethetünk egyedi és normatív határozatokat.

- Egyedi határozatok: egyedi aktusok (döntések), amelyek között közigazgatási és nem közigazgatási – például polgári jogi – aktusokat egyaránt találhatunk.
- Normatív határozatok: közjogi szervezetszabályozó eszköz, lásd korábban a jogforrástani előadást.

VII.1.3. A képviselő-testület működése

Elnöke a polgármester, akadályoztatása esetén az alpolgármester(ek) helyettesítik. A testület évente **legalább** 6 ülést tart, a testület ülése főszabály szerint nyilvános.

A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van.

VII.2. A polgármester

A polgármestert a helyi választópolgárok közvetlenül választják. Tisztségét főállásban vagy társadalmi megbízatásban látja el.

A 3000 főnél népesebb település főállású polgármestere tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet, más kereső foglalkozást nem folytathat, nem lehet gazdasági társaság személyesen közreműködő tagja.

A polgármester a képviselő-testület elnöke: összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését, valamint képviseli a képviselő-testületet.

A polgármester egyúttal a képviselőtestület tagja, így a képviselőtestület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő.

A polgármester:

- a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja a polgármesteri hivatalt, a közös önkormányzati hivatalt;
- a jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza a polgármesteri hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában;

- dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére;
- a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, létszámának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására;
- a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;
- gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében;
- gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.

VII.3. A jegyző

A jegyző vezeti a polgármesteri hivatalt vagy a közös önkormányzati hivatalt. A jegyzőt az aljegyző helyettesíti, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat. A polgármester - pályázat alapján határozatlan időre - nevezi ki a jegyzőt.

A jegyző dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben; gyakorolja a munkáltatói jogokat a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében, továbbá gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az aljegyző tekintetében; gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról; tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén; jelzi a képviselő-testületnek, a képviselő-testület szervének és a polgármesternek, ha a döntésük, működésük jogszabálysértő.

A fentiekén túl a jegyző:

- évente beszámol a képviselő-testületnek a hivatal tevékenységéről;
- döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;
- dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;
- dönt a hatáskörébe utalt önkormányzati és önkormányzati hatósági ügyekben;
- a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;
- rögzíti a talált dolgok nyilvántartásába a talált idegen dologgal kapcsolatos a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló törvény szerinti adatokat, valamint a talált idegen dolog tulajdonosnak történő átadást követően törli azokat.

VII.4. A polgármesteri hivatal

A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására polgármesteri hivatalt vagy közös önkormányzati hivatalt hoz létre.

A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában. A megyei közgyűlés megyei önkormányzati hivatalt hoz létre. A polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal hivatalos megnevezése:

- települési polgármesteri hivatal esetén: (település neve)-i Polgármesteri Hivatal;
- közös önkormányzati hivatal esetén: (székhelytelepülés neve)-i Közös Önkormányzati Hivatal;
- megyei önkormányzati hivatal esetén: (megye neve) Megyei Önkormányzati Hivatal;
- megyei jogú városi polgármesteri hivatal esetén: (település neve) Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala.

Közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járáson belüli községi önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól, és a községek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt. A kétezer fő lakosságszámot meghaladó település is tartozhat közös önkormányzati hivatalhoz.

A közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések összlakosság száma legalább kétezer fő, vagy a közös hivatalhoz tartozó települések száma legalább hét.

VII.5. A helyi önkormányzatok társulásai

A helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

VIII. Az önkormányzatok és a központi államhatalom szerveinek kapcsolata

Országgyűlés: Törvényben szabályozza a helyi önkormányzatok jogállását, feladat- és hatásköreit, kötelezően ellátandó feladatait, kötelező szervtípusait, működésének garanciáit, anyagi eszközeit és gazdálkodásának alapvető szabályait. Dönt az alaptörvény-ellenesen működő önkormányzat képviselő-testületének feloszlatásáról

Köztársasági elnök: Gyakorolja a települési szintet érintő területszervezési hatásköröket, azaz ő dönt község alakításáról, egyesítéséről, községegyesítés megszüntetéséről, város, község elnevezéséről, továbbá városi cím adományozásáról.

Kormány: A kormány a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter irányításával, a fővárosi, megyei kormányhivatal útján **biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.**

A fővárosi, megyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja a helyi önkormányzat:

- Szervezetének, működésének, döntéshozatali eljárásának jogszerűségét,
- Döntéseinek (rendelet, határozat) jogszerűségét,
- Törvényen alapuló jogalkotási, továbbá jogszabályon alapuló döntési és feladatellátási (közszolgáltatási) kötelezettségének teljesítését.

IX. Ellenőrző kérdések

1. Mi a különbség az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladata között?
2. Mikor láthat el az önkormányzat fakultatív feladatokat?
3. Melyek a megyei jogú városok?
4. Melyek a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörei? Soroljon fel néhányat!
5. Ismertesse a Kormány és a helyi önkormányzatok kapcsolatát!
6. Ismertesse a Köztársasági Elnök és a helyi önkormányzatok kapcsolatát!
7. Milyen döntéseket hozhat a helyi önkormányzat képviselő-testülete?

X. Ajánlott irodalom

FAZEKAS Marianna (szerk.): Közigazgatási jog – Általános rész I., (IV. átdolgozott és bővített kiadás) ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2019.

FAZEKAS Marianna (szerk.): Közigazgatási jog - Általános rész III. - II. átdolgozott kiadás ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017.